

Lupinus perennis

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Lupinus* is afgeleid van het Latijnse woord *lupus*, wat 'wolf' betekent. Dit heeft mogelijk te maken met de oude misvatting dat de plant de vruchtbaarheid van de bodem uitputte, alsof hij de voedingsstoffen als een wolf 'verslond' (*lupinus* betekent 'wolfachtig'). In werkelijkheid is het tegendeel waar, aangezien de plant stikstofbindende eigenschappen heeft. De soortaanduiding *perennis* is Latijn voor 'overblijvend' of 'overjarig' en duidt op het feit dat dit een vaste plant is, in tegenstelling tot sommige eenjarige lupinesoorten. De Nederlandse volksnaam is Wilde lupine of Overblijvende lupine, en in het Engels 'Sundial Lupine' vanwege de neiging van de bladeren om de zon te volgen.

Foto NRV: NN

Taxonomie

Lupinus perennis is een kruidachtige vaste plant die tot de vlinderbloemenfamilie (Fabaceae) behoort. Het is een stikstofbindende plant, een kenmerk van veel Fabaceae-soorten.

- Rijk: Plantae
- Orde: Fabales
- Familie: Fabaceae
- Geslacht: *Lupinus*
- Soort: *L. perennis*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Er zijn enkele botanische namen en ondersoorten die als synoniemen of nauw verwant aan *Lupinus perennis* worden beschouwd. De soort is vrij variabel in zijn brede verspreidingsgebied.

- *Lupinus nuttallii* S. Watson
- *Lupinus perennis* subsp. *gracilis* (een ondersoort die in het zuiden van het verspreidingsgebied voorkomt)
- *Lupinus perennis* subsp. *perennis* (de nominatieve ondersoort)

Variëteiten en cultivars

Lupinus perennis is de wilde voorouder van veel van de moderne, hybride lupines, waaronder de beroemde *Russell Hybriden* (die meestal afkomstig zijn van *Lupinus polyphyllus* of *Lupinus x regalis*). *L. perennis* zelf wordt voornamelijk als wilde bloem en ecologisch belangrijke plant geteeld en heeft weinig gespecialiseerde cultivars in de handel. De kleur van de wilde soort varieert van nature en kan wit, roze, paars of blauwachtig paars zijn. Er zijn geen breed erkende cultivars van *L. perennis* met specifieke namen zoals die van de *Russell Hybriden*. De plant wordt vaak verkocht als de pure soort of onder de volksnaam 'Wilde lupine' of 'Sundial Lupine', waarbij de nadruk ligt op de genetische puurheid voor ecologische projecten.

Familie

Lupinus perennis behoort tot de Fabaceae, de vlinderbloemenfamilie (of Leguminosae). Kenmerkend voor deze familie zijn de peulvruchten en de stikstofbindende eigenschappen via een symbiotische relatie met rhizobium-bacteriën in de wortelknolletjes.

Hoogte

De Wilde lupine is een relatief lage tot middelhoge vaste plant, met rechtopstaande bloemstelen die een hoogte bereiken van ongeveer 20 tot 60 centimeter, soms tot 70 centimeter. Het is kleiner en fijner gebouwd dan de populaire hybride lupines (*L. polyphyllus*).

Bloemkleur

De meest voorkomende en kenmerkende bloemkleur van *Lupinus perennis* is diepblauw of blauwachtig paars, met typische erwt-achtige (vlinderachtige) bloemen gerangschikt in smalle, lange trossen. Er kunnen ook van nature witte, roze of paarse variaties voorkomen, afhankelijk van de populatie.

Bladkleur

De bladeren zijn handvormig samengesteld, met 7 tot 11 lancetvormige blaadjes die radiaal zijn gerangschikt. Ze hebben een opvallende blauwgroene kleur en zijn vaak licht behaard, wat ze een zachte textuur geeft. De plant is bladverliezend.

Bloeiperiode

Lupinus perennis is een vroege en langdurige bloeier. De bloei begint vroeg in de lente of vroege zomer, van mei tot juli, en kan bij het verwijderen van uitgebloeide bloemen soms een nabloei geven later in de zomer.

Standplaats

Deze lupine geeft de voorkeur aan een zonnige standplaats. Hij gedijt goed op goed doorlatende, arme en lichtzure tot neutrale grond, zoals zandgrond, grind of zanderige leem. De plant is inheems in droge weiden, eikenbossavannes en dennenbossen. Slecht gedraineerde of zware kleigronden zijn ongeschikt vanwege de dikke, diepe penwortel die gevoelig is voor rot.

Herkomst

Lupinus perennis is inheems in het oosten van Noord-Amerika. Het natuurlijke verspreidingsgebied strekt zich uit van de Grote Merenregio in Minnesota en Iowa, oostwaarts tot aan de Atlantische kust en zuidwaarts tot Georgia. Het is een belangrijke soort in de 'pine barrens' en zandsavannes van deze regio.

Soort gewas

Het is een kruidachtige, overblijvende vaste plant (*perennial*). De plant is zeer waardevol als stikstofbinder en als indicatorsoort voor bepaalde ecosystemen, met name de habitat van de bedreigde Karner Blue vlinder. De Wilde lupine ontwikkelt een dikke, diepe penwortel, wat verplanting moeilijk maakt, maar de plant droogtetolerant maakt.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke en succesvolle vermeerderingswijze is zaaien. Lupinezaden hebben een harde zaadhuid en vereisen scarificatie (licht opschuren) en vervolgens een nacht weken in water voor een betere kieming. Sommige bronnen raden koude stratificatie aan, maar dit is niet altijd nodig. De planten vormen een diepe penwortel, waardoor verplanten van volwassen exemplaren wordt afgeraden.

Klimaatzone

Lupinus perennis is zeer winterhard en gedijt in USDA Hardheidszones 3 tot 8. De plant kan temperaturen tot ongeveer -25 graden Celsius verdragen. De grootste uitdaging voor de plant is niet de kou, maar de vereiste van goed gedraineerde grond om rot tijdens natte winters te voorkomen.

Insecten

Lupinus perennis is ecologisch zeer belangrijk. Het is de enige waardplant voor de rupsen van de federaal bedreigde Karner Blue vlinder (*Plebejus melissa samuelis*). Daarnaast is het een uitstekende drachtplant voor andere insecten, waaronder honingbijen, hommels (zoals de bedreigde Rusty Patched Bumble Bee, *Bombus affinis*) en verschillende andere vlinderrupsen. De zaden zijn, net als bij veel lupines, giftig door alkaloiden en kunnen vee vergiftigen, maar dit maakt ze vaak resistent tegen vraat door herten en konijnen.

Bronvermelding

<https://www.fs.usda.gov/database/feis/plants/forb/lupper/all.html>

<https://www.americanmeadows.com/product/wildflower-seeds/perennial-lupine-seeds>

https://floranorthamerica.org/Lupinus_perennis

<https://www.tuinadvies.be/plantengids/829/lupinus-perennis/cultivars>

<https://pfaf.org/user/Plant.aspx?LatinName=Lupinus+perennis>

<https://sheffields.com/seeds/Lupinus/perennis>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Lupinus</i> (wolfachtig), <i>perennis</i> (overblijvend/vast)
Taxonomie	<i>Familie:</i> Fabaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Lupinus</i> , <i>Soort:</i> <i>L. perennis</i>
Synoniemen	<i>Lupinus nuttallii</i> , Wilde lupine, Sundial Lupine
Variëteiten en cultivars	Geen breed erkende cultivars; wel de voorouder van veel <i>Russell Hybriden</i>
Familie	Fabaceae (Vlinderbloemenfamilie)
Hoogte	20- 70 cm
Bloemkleur	Meestal diepblauw of blauwachtig paars (ook wit, roze of paars mogelijk)
Bladkleur	Blauwgroen, handvormig samengesteld (7-11 blaadjes)
Bloeiperiode	Mei tot juli (vroeg zomer), met mogelijke nabloei
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende, arme zandgrond (licht zuur tot neutraal)
Herkomst	Oostelijk Noord-Amerika (Grote Meren, Atlantische kust)
Soort gewas	Kruidachtige, overblijvende vaste plant (<i>perennial</i>), stikstofbinder
Vermeerderingswijze	Zaad (vereist scarificatie), moeilijk te verplanten vanwege penwortel
Klimaatzone	USDA zone 3- 8
Insecten	Essentiële waardplant voor de Karner Blue vlinder; trekt bijen en hommels aan